

Innst. 74 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Dokument 8:97 S (2015–2016)

Innstilling fra justiskomiteen om Representant- forslag fra stortingsrepresentant Une Aina Bast- holm om å styrke ordningen med fri rettshjelp

Til Stortinget

Sammendrag

Stortingsrepresentant Une Aina Bastholm fremmet 26. mai 2016 følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring av lov om fri rettshjelp etter anbefalingene i St.meld. nr. 26 (2008–2009).»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Kari Henriksen, lederen Hadia Tajik og Lise Wiik, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Hårek Elvenes, Peter Christian Frølich og Anders B. Werp, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen og Ulf Leirstein, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, bemerker at muligheten til å kunne orientere og nyttiggjøre seg et stadig mer komplisert og rettsliggjort samfunn blant annet avhenger av det økonomiske utgangspunktet for den enkelte. For dem som ikke har økonomisk mulighet eller av andre grunner ikke evner å orientere seg i et raskt voksende lov- og forskriftsverk, er fri rettshjelp et avgjørende velferdsgode, som det i nødvendig

grad vil være viktig å videreutvikle og ytterligere tilpasse.

Komiteen merker seg at endringer i ordningen med fri rettshjelp har økonomiske konsekvenser. En utvidelse av ordningen med fri rettshjelp er derfor i stor grad et budsjettspørsmål.

Komiteen mener frivillige organisasjoner er et viktig supplement til det offentlige tilbud. Det er viktig å sikre gode rammevilkår for de frivillige organisasjonene, og man bør tilstrebe mer langsiktige avtaler for å sikre forutsigbarhet. Komiteen viser til at det ved inngåelse av slike avtaler må foretas en kvalitetssikring av de enkelte tilbudene.

Komiteen er positiv til etablering av flere samlokaliserte rettshjelpstiltak etter modell av Jusshuset i Oslo (et samarbeid mellom Juss-Buss, JURK og Gatejuristen).

Komiteen viser til at fri rettshjelp er en viktig rettssikkerhetsgaranti. Den er hjemlet i EMK art. 6, som gir individet rett til en rettferdig rettergang. EMD har i flere saker lagt til grunn at staten etter omstendighetene har plikt til å gi tilgang på fri juridisk bistand i den utstrekning det er en nødvendig forutsetning for effektiv adgang til domstolsprøving. Fri rettshjelp bidrar til å sikre at den enkelte får oppfylt sine rettigheter. Behovet for rettshjelp er stort, særlig for de mest ressursvake gruppene i samfunnet. Dagens samfunn blir stadig mer komplekst, og det kan være vanskelig å orientere seg om hvilke rettigheter man har. I tillegg kan dagens ordning gi uheldige utslag, for eksempel i barnefordelingssaker hvor den ene parten har krav på fri rettshjelp, mens den andre parten ikke har krav på fri rettshjelp fordi vedkommendes inntekt akkurat overstiger beløpsgrensen. Det bør derfor utredes om ordningen bør endres for å bli mer rettferdig.

Komiteen viser til at sosial dumping er et stort problem i enkelte bransjer i arbeidslivet. Det kan der-

for etter komiteens mening være grunnlag for å se om ordningen bør utvides til å omfatte flere områder. Det kan være tvister knyttet til arbeidsforhold o.l.

Komiteen mener at de frivillige organisasjonene som driver rettshjelpstiltak, er et svært viktig supplement til det offentlige tilbudet. De bidrar med rettshjelp på en svært effektiv og målrettet måte. Komiteen mener derfor det er behov for en gjennomgang av dagens ordning med fri rettshjelp for å se hvordan man kan gjøre den mer effektiv og målrettet.

Komiteen fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av ordningen fri rettshjelp for å se om den bør utvides til flere områder, eller endres på andre måter, for å sikre at den blir mest mulig rettferdig, målrettet og effektiv.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til viktigheten av det arbeidet som gjøres på rettshjelpsfeltet. Frivillige organisasjoner og advokater gjør en stor innsats for å øke rettssikkerheten til grupper av mennesker som av forskjellige årsaker ikke har midler til selv å dekke fulle rettshjelpsutgifter. Disse medlemmer mener man må utvikle og støtte ordninger som bidrar til større rettssikkerhet for disse, samtidig som

det også er en verdi at flere saker kan finne sin løsning utenfor rettsapparatet.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

I

Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av ordningen fri rettshjelp for å se om den bør utvides til flere områder, eller endres på andre måter, for å sikre at den blir mest mulig rettferdig, målrettet og effektiv.

II

Dokument 8:97 S (2015–2016) – Representantforslag fra stortingsrepresentant Une Aina Bastholm om å styrke ordningen med fri rettshjelp – vedlegges protokollen.

Oslo, i justiskomiteen, den 15. november 2016

Hadia Tajik

leder

Ulf Leirstein

ordfører